

Література

1. Конституція України: Верховна Рада України; Конституція від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://surl.li/gdyl> (дата звернення: 27.08.2021)

2. Про відзначення 30-ї річниці незалежності України: Указ Президента України від 21.10.2020 № 459/2020. URL: <http://surl.li/adt xp> (дата звернення: 27.08.2021)

3. Про проголошення незалежності України: Постанова Верховна Рада України; Акт від 24.08.1991 № 1427-XII. URL: <http://surl.li/adt qo> (дата звернення: 27.08.2021)

4. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України»: Указ Президента України; Стратегія від 14.09.2020 № 392/2020. URL: <http://surl.li/adt rt> (дата звернення: 27.08.2021)

Ключові слова: сфери суспільного життя (політична, соціально-економічна, культурна), органи державної влади, органи місцевого самоврядування, демократична, соціальна, правова держава.

Ключевые слова: сферы общественной жизни (политическая, социально-экономическая, культурная), органы государственной власти, органы местного самоуправления, демократическое, социальное, правовое государство.

Key words: spheres of public life (political, socio-economic, cultural), government bodies, local government bodies, democratic, social, legal state.

Макаренко Олександр Юрійович

*Донецький державний університет внутрішніх справ
професор кафедри правоохоронної діяльності та поліцейстики
доктор юридичних наук, професор*

Макаренко Наталія Анатоліївна

*Донецький державний університет внутрішніх справ
доцент кафедри цивільного та господарського права
кандидат юридичних наук, доцент*

ПРОБЛЕМА РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ НЕЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ РЕГУЛЯТОРНОЇ ПОЛІТИКИ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ

«В целом разрастаются противоречия между функционированием государства, потребностями развития общества и отдельного человека. Используемый термин «кризис государства» отображает

тот факт, что институциональные, функциональные и субъектные характеристики государства все более не соответствуют как усложняющимся природным и социальным процессам, так и представлениям людей о роли государства в современном мире. С другой стороны, не видно даже в перспективе социальных институтов, способных заменить государство, отсюда, не случайно все острее становится проблема развития государства на фоне оценки его кризисного состояния» Ю. Н. Оборотов [1]

Наукові роботи Юрія Миколайовича Оборотова на сьогоднішній день не втрачають своєї актуальності, сучасна Україна переживає чергову «кризу державності», поглиблену через низку внутрішніх проблем, недосконалість законодавства та несвочасну а подекуди неефективну регуляторну політику.

Разом з тим, довести викладену вище тезу, ми хотіли би через простий приклад, аналіз ефективності застосування регуляторної політики (як на державному рівні так і на рівні органів місцевого самоврядування) в період пандемії Covid-19.

Через виникнення нової загрози у вигляді Covid-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, всі розвинені країни світу зіштовхнулись із проблемою зміни державної регуляторної політики, задля стримування розповсюдження вірусу і одночасного підтримання економіки та державних інститутів у діючому, чи як мінімум прийнятному стані, усвідомлюючи той факт, що жодна медична система будь якої існуючої країни не зможе подолати пандемію до виготовлення вакцини без корегування регуляторної політики.

Звісно, питання епідемії Covid-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 досліджувались і досліджуються багатьма вченими, в абсолютно різних галузях знань, в тому числі визнаними фахівцями: С. Комісаренко, С. Юхименко, І. Бураковський, В. Залізко, Д. Новак, П. Кухта. [2,3,4,5].

Звісно, визначена тема вимагає аналізу значної кількості законів та підзаконних нормативно-правових актів, проте ми вражаємо за можливе зупинитись на декількох, і більш детально довести свою позицію вже під час усного виступу на конференції. Ми вважаємо

важливим той факт, що постанова Кабінету Міністрів України яка врегульовує окремі адміністративно-правові державної регуляторної політики в період протиепідемічних заходів Covid-19 була прийнята 22 липня 2020 року[6], а зміни до зазначеної постанови, якими фактично такі заходи посилювались, і вводився так званий «карантин вихідного дня», були затверджені постановою Кабінету Міністрів України № 1100 від 11 листопада 2020 року [7].

І хоча на момент підготовки тез доповіді, Кабінет міністрів України прийняв рішення не подовжувати «карантин вихідного дня», правовий аналіз такого явища є важливим, оскільки як сама тема, так і наслідки «карантину вихідного дня» (з точки зору дотримання, збільшення корупційної складової, ефективності, впливу на бізнес) є більш ніж дискусійними.

Якщо ж проаналізувати Постанову КМУ № 392, то можна зробити висновок, що цією Постановою встановлено суттєві обмеження конституційних прав громадян не шляхом ухвалення закону, що фактично є єдиним законним способом, а шляхом прийняття Постанови Кабінету Міністрів України. Це викликало низку невдоволень у фахівців у галузі права.

Тільки зважаючи на ризик визнання окремих норм Постанови КМУ № 392 неконституційними, що доцільно обговорити під час наукової дискусії, КМУ прийняв нову Постанову № 641.

До того ж намагання уряду здійснювати адміністративно-правове регулювання державної регуляторної політики в період протиепідемічних заходів для боротьби з (додала) Covid-19 шляхом обмеження конституційних прав громадян у спосіб, не передбачений Конституцією України, є не єдиним проблемним аспектом, який підтверджує відсутність ефективної державної регуляторної політики в зазначеній галузі.

Так, з метою стабілізації або зменшення кількості захворювань було додатково обмежено години роботи представників бізнесу: фактично обмеживши час роботи 22ю годиною заклади повинні були працювати лише до 22:00 год (за винятком уведення додаткових обмежень в роботі з 00:00 год суботи до 00:00 год понеділка, що було

названо «карантином вихідного дня»). Для стимулювання високого рівня правосвідомості представників бізнесу їх почали притягати до відповідальності за порушення статті 443 «Порушення правил щодо карантину людей» КУпАП, згідно з якою передбачено відповідальність за порушення правил щодо карантину людей та рішень органів місцевого самоврядування з питань боротьби з інфекційними хворобами, що призводить до накладення штрафу на громадян від однієї до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб – від двох до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що в національній валюті становить 17000–34000 грн (34000–170000 грн для посадових осіб) [8].

У процесі адвокатської діяльності та враховуючи звернення за правовою допомогою окремих представників бізнесу, що здійснюють свою діяльність у місті Кривий Ріг (Дніпропетровська область), можемо зазначити, що за період дії посилених обмежень (у тому числі під час так званого «карантину вихідного дня») у Кривому Розі було складено та направлено до суду декілька десятків, а на момент написання статті (пропоную прибрати, не відповідає науковому стилю) можливо, і декілька сотень адміністративних протоколів, у яких працівники Національної поліції фіксували склад адміністративного правопорушення, передбаченого статтею 443 КУпАП. Водночас було виявлено і факти роботи окремих закладів громадського харчування, проте жодного реагування правоохоронців на них не вбачалося, що дає змогу припустити про наявність корупційних зв'язків та вибіркового притягнення до адміністративної відповідальності. А це, у свою чергу, свідчить, що державна регуляторна політика в указаній частині стала підґрунтям для злочинності.

Звісно, об'єм тез не дозволяє в повному сенсі розкрити поставлене питання, проте доцільно зазначити, що враховуючи аналіз дій уряду є цілком очевидним, що задля забезпечення ефективного та прозорого адміністративно-правового регулювання державної регуляторної політики в період запровадження протиепідемічних заходів Covid-19, потребують вдосконалення окремі закони (КУпАП, в частині притягнення до відповідальності за статтею 44³) та під-

законні нормативно-правові акти (що будуть детально регулювати діяльність представників влади та правоохоронних органів при виявленні та фіксації правопорушень), адже в іншому випадку, це створить підґрунтя для виникнення корупційних відносин та скоєння кримінальних злочинів, з одночасним нівелюванням ефективності протиепідемічних заходів.

Література

1. Оборотов Ю. Н. О необходимости построения сильного государства / Ю.Н. Оборотов // Правове життя сучасної України: матеріали Міжнар. наук. конф. проф.-викл. та аспірант. складу (м. Одеса, 16–17 травня 2013 р.) / відп. за вип. В.М. Дрьомін; НУ «ОЮА». Півд. регіон. центр НАПрН України. – Одеса: Фенікс, 2013. – Т. 1. – С. 48–50.;

2. Кодекс адміністративного судочинства України: Науково-практичний коментар [Н.О. Армаш, О.І. Безпалова, Н.С. Васильєва та ін.]; За загальною редакцією С.В. Петкова. –К.: «Центр учбової літератури», 2016. –348с.;

3. Комісаренко С.В. Полювання вчених на коронавірус Sars-Cov-2, що викликає COVID-19: Наукові стратегії подолання пандемії. [Електронний ресурс]/ С.В. Юхименко – Режим доступу: <https://files.nas.gov.ua/PublicMessages/Documents/0/2020/09/200907114322502–6243.pdf>;

4. Юхименко С, І. Бураковский. Після COVID-19: сценарії економічного відновлення [Електронний ресурс]/ С. Юхименко, І. Бураковский. – Режим доступу: <http://www.ier.com.ua/ua/publications/articles?pid=6361>;

5. В. Д. Залізко, Д.В. Новак, П.В. Кухта. Економічна безпека України: інноваційний концепт зміцнення в умовах COVID-19 [Електронний ресурс]/ В.Д. Залізко, Д.В. Новак, П.В. Кухта – Режим доступу: <http://nvngu.in.ua/index.php/uk/publikatsijna-etika/1848-ukrcat/arkhiv-zhurnalu/2020/zmist-4–2020/5466-ekonomichna-bezpeka-ukrajini-innovatsijnij-kontsept-zmitsnennya-v-umovakh-sovid-19>;

6. Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2: Постанова Кабінету Міністрів України від 22 липня 2020 р. № 641. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/641–2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 25.05.2021);

7. Про внесення змін до Постанови Кабінету Міністрів України від 22 липня 2020 р. № 641: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2020 р. № 1100. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-vid-22-lipnya-2020-g-641–1100111120> (дата звернення 25.05.2021).

8. Кодекс України про адміністративні правопорушення. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> (дата звернення: 26.05.2021).

Ключові слова: *коронавірус, карантин, постанова, закон, громадський транспорт, засоби індивідуального захисту, документ, самоізоляція, суб'єкт господарювання, заклади громадського харчування.*

Ключевые слова: *коронавирус, карантин, постановление, закон, общественный транспорт, средства индивидуальной защиты, документ, самоизоляция, субъект хозяйствования, заведения общественно-питания.*

Keywords: *coronavirus, quarantine, decree, law, public transport, personal protective equipment, document, self-isolation, business entity, catering establishments.*

Коломієць Юлія Юріївна

Національний університет «Одеська юридична академія»

доцент кафедри кримінального права,

доктор юридичних наук, доцент

ДЕРЖАВНІСТЬ УКРАЇНИ: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Перш ніж перейти до питання, яке в ХХІ столітті турбує кожного, хто любить Україну: «Чи зможе Україна зберегти власну державність?», пропонуємо пригадати уривок віршу Т. Г. Шевченко «І мертвим, і живим, і ненародженим¹ землякам моїм в Україні і не в Україні моє дружнєє посланіє» [1, с. 348–354].

Вірш було написано у 1845 році, але кожне його слово, кожна строчка, кожний вислів повністю відображають сучасну реальність. Особливо точно зображений образ наших політичних діячів.

За роки своєї незалежності Україна так і не створила власну державність. Український письменник, державний та політичний діяч В. К. Винниченко визначав державність як комплекс тих інститутів економіки, політики, культури, які діють на території, населеній

¹ Згідно до сучасної орфографії української мови правильним буде написання «ненародженим», але в першодруку та в оригіналі Тарас Григорович використав написання «ненарожденним».